

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

संस्कृतशिक्षणम् (प्रथमः भागः)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : प्रथमम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - संस्कृतव्याकरणप्रवेशिका, अभ्यासदर्शिनी	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY- (1.2)	प्रथमम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	संस्कृतभाषापरिचयः - माहेश्वरसूत्राणि, स्वराः, व्यञ्जनानि, उच्चारणस्थानानि च ।	१६	१५ होराः	१
		२	वर्णपरिचयः - स्पर्श-अन्तःस्थ-ऊष्मसंयुक्तवर्णानि । शब्दरूपाणि - अ. पु. राम, आ. स्त्री रमा, अ. नपु. फलम् प्रमुखसन्धयः - अच्, हल्, विसर्गादयः ।	१६	१५ होराः	१
		३	विभक्तयः, कारकाणि, प्रमुखधातुरूपाणि - कृ, भू, अर्ह, पठ्, लिख्, गम् (लट्, लृट्, लङ्) ।	१६	१५ होराः	१
		४	अनुवादः, वाक्यरचना । प्रमुखधातुरूपाणि - कृ, भू, अर्ह, पठ्, लिख्, गम् (लोट्, विधिलिङ्) ।	१६	१५ होराः	१
		५	निबन्धाः - मम परिचयः, मम प्रिया भाषा, मम विद्यालयः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि :-

- अभ्यासपुस्तकम् - संस्कृतभारती, नई दिल्ली
- अभ्यासदर्शिनी - संस्कृतभारती, नई दिल्ली
- व्यवहारसाहस्री - संस्कृतभारती, नई दिल्ली
- रचनानुवादकौमुदी - कपिलदेवद्विवेदी

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

आयुर्वेद-परिचयः

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः -	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयाऽङ्कः
AY - (2.2)	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	आयुर्वेदनिरूपणम् (परिभाषा-लक्षणम्-महत्त्वं-संक्षिप्त इतिवृत्तम्)	१६	१५ होराः	१
		२	आयुर्वेदस्य दार्शनिकपृष्ठभूमिः	१६	१५ होराः	१
		३	आयुर्वेदस्य मूलसिद्धान्ताः उद्देश्यानि स्वास्थ्यवृत्तयश्च	१६	१५ होराः	१
		४	आयुर्वेदीय-द्रव्याणि, पञ्चभूतानि, कालः, दिग्, आत्मा, पुरुषः, मनः	१६	१५ होराः	१
		५	आयुर्वेदशास्त्रस्य जनकः, सुश्रुतचरकयोः योगदानम्	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

1. ऐतरेय संहिता
2. अग्निवेश संहिता
3. चरक संहिता
4. सुश्रुत संहिता

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

शरीरसंरक्षणम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः -	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY - (2.3)	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	शारीरिक संरचना	१६	१५ होराः	१
		२	आयुर्वेदस्य आहारीय चिकित्सा	१६	१५ होराः	१
		३	पोषकतत्त्वानां आयुर्वेदीय - स्रोतांसि	१६	१५ होराः	१
		४	आहार- अभावजन्य-विकाराः	१६	१५ होराः	१
		५	आहार- अपकर्षकाः विकाराः संतुलिताहाराश्च	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

- भावप्रकाशः : निघण्टु (हिन्दी टीका) विश्वनाथ द्विवेदी (मो.ला. बनारस)
- माधवनिधानम् : माधवकरप्रणीत, मोतीलाल बनारसी दास
- आयुर्वेददर्शनम् : प्रो. रामदेवसिंह, चौखम्बा प्रकाशन

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

आयुर्विज्ञानम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः -	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY - (2.4)	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	त्रिदोषाः त्रिगुणाश्च, उभयोः परस्परसम्बन्धः	१६	१५ होराः	१
		२	प्रकृतिविकृतिदोषौ (अष्टाङ्गहृदयाधारेण)	१६	१५ होराः	१
		३	प्रकृतिविकृतिदोषयोः प्रभावः व्यक्तिगतम्, सामूहिकम्, रात्रि- दिवस-वयस्-ऋतु-अनुसारम्	१६	१५ होराः	१
		४	अथर्ववेदीय - शारीरिकसंरचना सूक्तम्	१६	१५ होराः	१
		५	वेदे मनसः वैशिष्ट्यम् (शिवसङ्कल्पसूक्तम्) तस्य चिकित्सा अथर्ववेदाधारेण	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

- अष्टाङ्गहृदयम् : वागभट्टः, चौखम्बा प्रकाशन
- आयुर्वेदशिक्षा : धर्मदत्तः, चौखम्बा प्रकाशन
- योगः आयुर्वेदश्च : सत्येन्द्रप्रसाद मिश्रः, चौखम्बा प्रकाशन
- निबन्धः (अथर्ववेदे शरीरविज्ञानम्) : प्रो. राजेश्वरप्रसादमिश्रः, विश्वसंस्कृतपत्रिका विश्वेश्वरानन्द वैदिक शोध संस्थान,
होशियारपुर

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

संस्कृतशिक्षणम् (द्वितीयः भागः)

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : प्रथमम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - भाषाप्रवेशः (१, २)	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY- (2.1)	प्रथमम्		पाठ्यांशः -	१००	१० होराः	६
		१	भाषाप्रवेशः (पाठः १-२५)	१६	१५ होराः	१
		२	भाषाप्रवेशः (पाठः २६-५०)	१६	१५ होराः	१
		३	भाषाप्रवेशः-२ (पाठः १-७)	१६	१५ होराः	१
		४	भाषाप्रवेशः-२ (पाठः ८-१४)	१६	१५ होराः	१
		५	भाषाप्रवेशः-२ (पाठः १५-२८)	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

- भाषाप्रवेशः (प्रथमो भागः) : संस्कृतभारती, नई दिल्ली
- भाषाप्रवेशः (द्वितीयो भागः) : संस्कृतभारती, नई दिल्ली

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

आयुर्वेदीयग्रन्थाः आचार्याश्च

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : द्वितीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - चरकसंहिता	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY - (2.2)	द्वितीयम्		पाठ्यांशः	१००	१० होराः	६
		१	चरकसंहितायाः सामान्याध्ययनम्	१६	१५ होराः	१
		२	सुश्रुतसंहिता औषधिरत्नाकरयोः सामान्याध्ययनम्	१६	१५ होराः	१
		३	व्यक्ति-विषयः कालः एवञ्च तेषामुपरि आयुर्वेदस्य प्रभावः	१६	१५ होराः	१
		४	संहिताकालस्य आयुर्वेदाचार्याः एतरेयः, धन्वन्तरिः, कश्यपः, सुश्रुतः ।	१६	१५ होराः	१
		५	बहेला, हरिता, चरकः, दरिद्रबाला, नागार्जुनः, जीवकः ।	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

- चरकसंहिता : डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, चौखम्बा प्रकाशन
- सुश्रुतसंहिता : सरल अध्ययना, डॉ. अनन्तराम शर्मा, चौखम्बा प्रकाशन
- व्यवहारायुर्वेद ओवं विविधैधक : चौखम्बा प्रकाशन

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

धात्वपधातुविचाराः

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : तृतीयम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः - नाडीतत्त्वदर्शनम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY - (2.3)	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	धातुः (रसाः, रक्तम्, मांसाः, मेधाः)	१६	१५ होराः	१
		२	धातुः (अस्थिनि, मज्जा, शुक्राणवः)	१६	१५ होराः	१
		३	आश्रयः आश्रयी	१६	१५ होराः	१
		४	उपधातवः	१६	१५ होराः	१
		५	अष्टांगहृदयग्रन्थस्य सामान्यपरिचयः	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

- नाडीतत्त्वदर्शनम् : सत्यदेव, हरिहर मन्दिर, भिवानी, वैद्य ताराशङ्करमिश्रः
- आयुर्वेदीयशास्त्रम् : डॉ. सुधीर तुरी, चौखम्बा प्रकाशन
- आयुर्विज्ञानरत्नाकरः : योगेन्द्रनाथः
- भोजनकुतूहलम् : रघुनाथः

महर्षिवाल्मीकिसंस्कृतविश्वविद्यालयः, मौनधारा (मून्डडी), कपिष्ठलम् (कैथल)

विषयः - डिप्लोमा (आयुर्वेदः)

औषधिविज्ञानम्

सत्रार्द्धम् : द्वितीयम्

पत्रम् : चतुर्थम्

विषयः कूटाङ्कः	प्रश्नपत्र- क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थाः -	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
AY - (2.4)	चतुर्थम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	६
		१	आयुर्वेदीय – पादपाः (जड़ी-बूटियाँ)	१६	१५ होराः	१
		२	आयुर्वेदीय – पादपानां रक्षणं व्यवसायीकरणञ्च (तुलसी, अपामार्ग, घृतकुमारी, गिलोयप्रभृतयः)	१६	१५ होराः	१
		३	पञ्चज्ञानेन्द्रियाणि	१६	१५ होराः	१
		४	मनः, आत्मा, बुद्धिः	१६	१५ होराः	१
		५	निद्रा, अनिद्रा, चेतनता, अचेतनता	१६	१५ होराः	१
		६	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः	२०	१५ होराः	१

सहायकपुस्तकानि

1. भारतभैषज्यरत्नाकरः : नगीनदास छगनलाल, चौखम्बा प्रकाशन
2. उपचार पद्धति और पथ्य रोगियों की परिचर्या : रविन्द्र शास्त्री, चौखम्बा प्रकाशन
3. क्रियात्मक और औषधि परिचय विज्ञान : विश्वनाथ द्विवेदी, चौखम्बा प्रकाशन
4. आयुर्वेदशास्त्रस्य परिप्रेक्ष्ये नीतिकाव्यस्य अनुशीलनम् : डॉ. चन्द्रमौलि शुक्ल, देववाणी परिषद्, दिल्ली